RETSSOCIOLOGI Vinter 2018/19

Den 1. august 2018 trådte det såkaldte tildækningsforbud i kraft. Ved L 219/2018 blev der indsat en ny bestemmelse i Straffeloven:

§ 134 c. Den, som på offentligt sted bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, straffes med bøde.
Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte forbud gælder ikke for tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål.

Af justitsministerens fremsættelsestale i Folketinget fremgår:

»Med lovforslaget ønsker regeringen at slå fast, at det efter regeringens opfattelse ikke er foreneligt med værdierne og sammenhængskraften i det danske samfund eller respekten for vores fællesskab at holde ansigtet skjult i det offentlige rum. Ansigtet er således grundlaget for genkendelsen mennesker imellem, ligesom ansigtet giver mulighed for at aflæse andres signaler og følelser. Ansigtet spiller en afgørende rolle i interaktionen i vores samfund. Det er på denne baggrund, at regeringen foreslår et generelt tildækningsforbud – det vil sige et forbud imod på offentligt sted at bære beklædningsgenstande, der skjuler ansigtet. Overtrædelse af forbuddet kan straffes med bøde. Undtaget fra forbuddet er tildækning af ansigtet, der tjener et anerkendelsesværdigt formål. Det er regeringens opfattelse og mål, at forslaget vil fremme og lette den sociale interaktion og sameksistens, der er afgørende i et samfund, ved at bidrage til, at man i Danmark møder hinanden på en ordentlig måde – med tillid og respekt, ansigt til ansigt.«

Af Justitsministeriets Orientering om tildækningsforbuddet af 26. juni 2018 fremgår, at det vil bero på en konkret vurdering, om tildækning af ansigtet tjener et »anerkendelsesværdigt formål«. Som eksempler herpå nævnes: tildækning af ansigtet med halstørklæde eller hue o.l. til beskyttelse mod kulde (når årstid og vejrforhold tilsiger dette), kostumer og masker i forbindelse med fx fastelavn, halloween, udklædningsfester og sportsbegivenheder, masker og hjelme i forbindelse med jagt, fiskeri o.l. og tildækning med forbindinger o.l. af helbredsmæssige årsager.

Lovforslaget blev mødt med protester fra muslimske mindretal og førte til demonstrationer i de store byer.

Louise Holck, vicedirektør for Institut for Menneskerettigheder, har udtalt:

»Man kan godt skrue et lovligt tildækningsforbud sammen, men det udfordrer ikke desto mindre vores helt basale frihedsrettigheder, som normalt kendetegner det danske samfund. Det er centralt, at loven og retningslinjerne for håndhævelse af forbuddet er meget præcise for at sikre respekten for den enkeltes værdighed og for at tage hensyn til princippet om forudsigelighed og lighed for loven.«

Institut for Menneskerettigheder forventer, at forbuddet særligt vil ramme den mindre gruppe af kvinder i Danmark med muslimsk baggrund, der har valgt at bære burka eller niqab (skønnet ca. 100-200 personer).

Tal fra Rigspolitiet viser, at der en måned efter vedtagelsen af dette forbud var indgivet 59 anmeldelser til politiet. Der var rejst sigtelse i to tilfælde, og der var ikke udskrevet nogen bøder.

Der ønskes en retssociologisk analyse med afsæt i det ovenstående og med inddragelse af relevant retssociologisk teori og empiri med fokus på følgende:

1. **Fordele og ulemper ved at anvende lovgivning til at undgå tildækning af ansigtet.**

2. **Hvad der hindrer sammenhængskraft og sammenhold i samfundet, og hvordan sammenhængskraften og sammenholdet mellem forskellige grupper i samfundet kan styrkes.**